

Vergaderjaar 2008–2009

24 587

Justitiële Inrichtingen

29 452

Tenuitvoerlegging van de tbs-maatregel

Nr. 326

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 maart 2009

Hierbij bied ik u het onderzoek «Band met behandeling: *Een onderzoek naar de toegevoegde waarde van Electronic Monitoring aan de behandeling van tbs-gestelden en jongeren met een Pij-maatregel*»¹ en mijn beleidsreactie aan. Het betreft een plan- en procesevaluatie van de pilots met Electronic Monitoring² (EM) die hebben plaatsgevonden bij vijf forensisch psychiatrische centra (fpc) en vier justitiële jeugdinrichtingen (jji).

Voorgeschiedenis

In 2005 en 2006 is onderzocht in hoeverre het gebruik van EM bij tbs-gestelden en jeugdigen met een Pij-maatregel een bijdrage kan leveren aan de veilige uitvoering van het verlof. Daarbij stond de vraag centraal of tbs-gestelden en jeugdigen met een Pij-maatregel die zich onttrekken aan het toezicht met elektronische volgsystemen (eerder) kunnen worden opgespoord.

De belangrijkste conclusie van het onderzoek was dat de bijdrage van EM aan het voorkomen van misdrijven, danwel een veiliger tenuitvoerlegging van het verlof gering is, doordat het systeem technische beperkingen kent en sabotagegevoelig is. Daarnaast bleek het volgen van tbs-gestelden en jeugdigen met behulp van GPS zeer arbeidsintensief.

Op basis hiervan is toen besloten niet over te gaan tot de algemene invoering van EM bij verlof van tbs-gestelden en jeugdigen met een pij-maatregel. Wel is toegezegd te onderzoeken in hoeverre het gebruik van EM een toegevoegde waarde kan zijn in het kader van de behandeling³.

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

² Dit is een middel waarmee de locatie van een persoon met behulp van elektronica wordt geregistreerd en/of de bewegingen van de persoon kunnen worden gevolgd.

³ TK 2005–2006, 29 452, nr. 44.

Uitkomsten onderzoek en beleidsreactie

Inleiding

In 2007 en 2008 is in pilots onderzocht of EM een zinvolle bijdrage kan

leveren aan de behandeling van tbs-gestelden en jeugdigen met een pij-maatregel. Negen instellingen namen deel aan de pilots¹. Net als bij het vorige onderzoek kwamen uitsluitend tbs-gestelden en jeugdigen die over een verlofmachtiging beschikken voor de pilot in aanmerking en vond deelname plaats op basis van vrijwilligheid.

In de pilots is zowel gebruik gemaakt van dynamische als van statische systemen. Met behulp van een dynamisch systeem kan de deelnemer via plaatsbepalingstechniek (GPS) worden gevolgd. Met behulp van een statisch systeem kan worden gecontroleerd of de deelnemer op de afgesproken tijden op een bepaalde plek (bijvoorbeeld thuis) aan- of afwezig is. Deze controle is mogelijk doordat de enkelband die is aangebracht bij de deelnemer in contact staat met een ontvangstunit die in de woning van de deelnemer wordt geplaatst. De gegevens die de systemen opleverden werden na afloop van het verlof met de tbs-gestelden en jeugdigen besproken.

Belangrijkste uitkomsten onderzoek

De belangrijkste conclusie van het onderzoek is dat de theoretische veronderstelling dat EM een bijdrage zou kunnen leveren aan de behandeling van tbs-gestelden en jeugdigen met een Pij-maatregel is bevestigd. Door het uitvoeren van controle op bewegingen en gemaakte afspraken is het aannemelijk dat ongewenst gedrag minder vaak zal voorkomen. De situaties waarbinnen de persoon zich begeeft kunnen worden gestuurd en de overgangen binnen de resocialisatie kunnen meer gefaseerd en gestructureerd worden vormgegeven. Hierdoor neemt de kans op adequaat gedrag toe en op ongewenst gedrag af.

Het onderzoek kent echter een aantal beperkingen. In de pilots waren de randvoorwaarden niet altijd optimaal ingevuld. Door het ontbreken van een wettelijk verlofkader voor het toepassen van EM, deden de tbs-gestelden en jeugdigen aan de pilots mee op basis van vrijwilligheid. Omdat veel tbs-gestelden en jeugdigen niet bereid waren hieraan mee te werken, is het uiteindelijke aantal deelnemers en de respons op de vragen van de onderzoekers beperkt gebleven.

Beleidsreactie

Het onderzoek betreft een plan- en procesevaluatie, waaruit blijkt dat de inzet van EM zinvol kan zijn bij de behandeling van tbs-gestelden en jongeren met een pij-maatregel. Gegeven de beperkingen kunnen op basis van het onderzoek geen conclusies worden getrokken met betrekking tot brede implementatie van EM. Fpc's en jji's hebben de afgelopen jaren de mogelijkheid gehad te experimenteren met de toepassing van EM bij de behandeling. Ik zie geen reden deze lijn te verlaten. Kleinschalige toepassing van het instrument blijft daarom mogelijk.

De staatssecretaris van Justitie,
N. Albayrak

¹ Vier jji's: Den Hey-Acker, Rentray, De Sprengen en Het Poortje. Vijf fpc's: de Rooyse Wissel, de Oostvaarderskliniek, de Pompekliniek, de Mesdagkliniek en de Kijvelanden.